

Mal for informasjonsmateriale til huseiere om kjelleroversvømmelser

AL NORVAR BA påtar seg ikke ansvar for de tekstforslag som er presentert i dette dokumentet. Ansvar for å tilpasse foreslått tekst i forhold til lokale forhold vedrørende tekniske løsninger, arbeidsrutiner ved kjelleroversvømmelser, mm. ligger på hver enkelt VA-etat som skaper sitt eget informasjonsmateriale. De foreslåtte tekstforslag bygger på Malmö kommune sitt forslag til informasjonsmateriale, og er justert litt i forhold til norske forhold.

Copyright: AL NORVAR BA
Illustrasjoner: Mathias de Maré
Utgave: 1, november 2005

Forord

Etter de seneste årenes kraftige nedbørsituasjoner med etterfølgende oversvømmelser har behovet og etterspørselen på bra informasjon til huseiere blitt tydeligere. NORVAR BA har derfor utgitt dette vedlegget som beskriver hvordan kommuner kan lage sitt eget informasjonsmateriale. Rapporten er en direkte oversettelse av Svensk Vattens Meddelande M128, som NORVAR BA har fått tillatelse til å basere seg på. Ved å laste ned bilag 1 med tegninger og tekst vil kommunen/interkommunale selskapet ha en god mal for å bygge sitt informasjonsmateriale rundt. Tekstene kan tilpasses hver enkelt kommunes eget behov.

Tekst og sammenstillinger i den svenske versjonen er gjort av Ulf Thysell, Peter Stahre, Mathias de Maré, alle fra VA-verket i Malmö. Alle tegninger er laget av Mathias de Maré. Hans Bäckman og Krister Carlsson i Svensk Vatten har hatt ansvaret for Meddelande 128.

NORVAR takker alle de svenske impliserte for tillatelsen til å bruke M128 som grunnlag, samt bruk av utarbeidede tegninger.

Hamar 5. oktober 2005

NORVAR BA

Innhold

1. Rettigheter til bruk av mal for informasjonsmateriale	4
2. Instruksjoner for hvordan man fremstiller eget informasjonsskrift.	4
3. Katalogstruktur i bilag 1.	5
4. Arbeidsgang for å produsere en egen informasjonsskrift om kjelleroversvømmelser.	7
4.1 Generelle tips og regler.	7
4.2 Arbeidsgang med utgangspunkt i WORD-malen	7
4.3 Arbeidsgang med utgangspunkt i InDesignmalen som har ferdig layout.	8
5. Bilag 1. WORD-mal for informasjonsskriftet "Viktig å vite om kjelleroversvømminger"	

1. Rettigheter til bruk av mal for informasjonsmateriale

Mal for informasjonsmateriale inkludert tegninger kan kun benyttes av medlemmene i NORVARprosjekt. Disse betingelsene er definitive og er en del av avtalen med Svensk Vatten for å få lov til å benytte deres materiale direkte.

2. Instruksjoner for hvordan man fremstiller eget informasjonsskrift

I bilag 1 finnes underlag for å produsere et informasjonsskrift på tre måter:

1. Endre, justere eller komplettere i en WORD-mal.
2. Endre, justere eller komplettere i en InDesign-mal.
3. Skape et helt eget skrift og bruke originaltegningene helt etter eget behov.

For at man lett skal kunne fremstille et eget informasjonsskrift om kjelleroversvømmelser følger her en veiledning for dette arbeidet

Følgende materiale finnes i bilag 1:

- Ett WORD-dokument der det er lett å endre opplysninger, samt å legge til eller ta bort tekst.
- Originalbilder i jpg-, og psd-format. (Se mer i kapittel 3).
- En versjon i Adobe In Design-format der det er lett å endre opplysninger, samt å ta bort eller legge til tekst.
- Ett eksempel fra Malmös VA-verk (på svensk) i pdf-fil produsert med InDesign-malen. Filen er kompatibel med Acrobat Reader 4 og nyere.

Ut fra materialet i bilag 1 kan man således modifisere teksten og slik lage sitt eget materiale om kjelleroversvømmelser. Det går an å produsere informasjonsmateriale ut fra WORD-malen eller fra InDesign-malen avhengig av behovet for sluttproduktets layoutmessige kvaliteter. Som inspirasjon og grunnmal finnes VA-verket i Malmös informasjonsskrift produsert med InDesign-malen.

Man trenger følgende programvare for å kunne bruke filene i bilag 1:

- Microsoft WORD 97 eller nyere versjoner (eller likeverdig programvare som kan lese WORD-filer).
- Adobe InDesign 2 eller nyere (eller likeverdig programvare som kan lese InDesign-filer).
- Adobe Acrobat Reader 4 eller nyere.

3. Katalogstruktur i bilag 1

I bilag 1 finnes et stort antall filer som er organisert i mapper etter følgende struktur:

- Eksempel
- InDesign
- Originalbilder
 - jpeg_f
 - Original
- Word

Innholdet i mappene over er vist i tabell 3.1.

Tabell 3.1. Oversikt over innholdet i mappene i bilag 1

Mappe	Innehold	Kommentar
Eksempel	Informasjonsskrift fra VA-verket i Malmö produsert med InDesign-malen og lagret som pdf-fil.	
InDesign	Mal for redigering av informasjonsskriftet med hjelp av layout-verktøyet InDesign.	
Originalbilder i jpeg_f	De 24 tegningene lagret som jpg-filer	Filstørrelsene fremgår av figur 3.2
Originalbilder i original	De 24 tegningene lagret som psd-filer	Filstørrelsene fremgår av figur 3.2
Word	Mal for redigering av informasjonsskriftet med hjelp av Word	

Tabell 3.2 viser navnene på filene, filstørrelse og hvilke filtype figurene finnes i.

Tabell 3.2. Filnavn, filstørrelse og filtyper for figurene.

Filnavn	Filstørrelse for JPEG-bilder (kb)	Filstørrelse for Adobe Photoshop Image (kb)
aquarium	474	6333
backventil	259	2086
bok	559	5619
dränering	357	3170
golvbrunn_avstängningsbar	147	1357
golvbrunn_självtängande	184	1832
inntrengning av vann kjellervegg	761	9465
mann_under_vatten	785	8739
otät_vattenledning	279	3782
pingis	646	7073
pumping drensvann	477	4195
pumping spillvann	646	5057
regn_i_garage	425	4990
rörkryp	271	3889
rötter	578	4895
handhilse VA_etaten	419	2997
snusk_i_toan	765	10472
vann i garasje	346	3789
thumbs	134	
titta_i_gatan	501	9291
trampolin	592	4657
utsida	504	5029
vatten_i_ansiktet	940	12617
välkommen	500	4059
översvämning_i_källare_regn	460	5954

4. Arbeidsgang for å produsere en egen informasjonsskrift om kjeller-oversvømmelser

4.1 Generelle tips og regler

Tekstmalene er generelle forslag som kan være dårlig tilpasset i den enkelte kommune. Det er derfor nødvendig å diskutere malene grundig i egen VA-organisasjon slik at den blir best mulig tilpasset til den enkelte kommunes situasjon.

I bilag 1 vises "WORD-malen" for informasjonsskriftet. Flere tekstdele er markert med gult for å signalisere at man her bør være spesielt oppmerksom på behov for at justeringer eller komplettering. Før man utgir informasjonsmaterialet må de gule markeringene fjernes.

I malene er en foreløpig sidenummerering lagt inn. Kontroller at sidenummerering på kapittel og eventuelle henvisninger stemmer før du trykker eller skriver ut ditt informasjonsmateriale. Justeringer av teksten kan påvirke sidenummereringen. Vær også oppmerksom på at det finnes mange ulike skrivere og datamaskiner som alle kan ha ulike innstillinger som kan medføre uønskede effekter på formateringen, sidenummereringen og sideinndelingen.

I malene finnes det ikke noen forside da det er best at denne utformes av hver enkelt VA-etat etter egne grafiske profiler. Hvis man ikke har noen egen spesiell grafisk profil kan det være passende å velge ut en av tegningene til å friske opp forsides utseende. En passende tittel til informasjonsskriftet kan for eksempel være "Viktig å vite om kjelleroversvømmelser". Se eksempelet fra Malmö i bilag 1.

I alt informasjonsmaterialet skal det tydelig angis at tegningene er laget av Mathias de Maré; for eksempel "Illustrasjoner av Mathias de Maré."

I eksemplene finnes alle tegninger i farger og det er også farger på noen tekstinnslag. Dette fungerer normalt bra både i fargeskrivere og svart-hvitt skrivere. Hvis en svart-hvitt skrift skal produseres så kan bildene transformeres til svart-hvitt ved hjelp av passende bildebehandlingsprogram.

4.2 Arbeidsgang med utgangspunkt i WORD-malen

1. Åpne WORD-malen i bilag 1 i mappen WORD.
2. Bytt ut alle henvisninger til "VA-verket" med din egen organisasjons navn.
3. Fyll ut alle deres aktuelle telefonnummer under "Hvem kontakter jeg?"
4. Hvis man ikke har fellesavløpssystem i det aktuelle området bør man nøye omformulere teksten om oversvømmelsestype 1: "Vann trenger inn gjennom husets avløpssystem", slik at teksten stemmer med de oversvømmelsessituasjoner som er sannsynlige i det aktuelle området.
5. Dersom det ikke er forbindelsespunkt rett utenfor tomtegrensen må man endre teksten. Likeledes bør teksten endres hvis det nesten helt mangler inspeksjonskummer på stikkledningene. Man må da gi svar på hva huseieren skal gjøre. Hvor skal huseieren henvende seg for å oppklare om en eventuell skade skyldes husets stikkledning eller kommunenes ledning?

6. Avhengig av hvor omfattende arbeidet med skadeutredninger er i organisasjonen bør man se over og stryke passende avsnitt under ”Skadeutredning”.
7. Gå nøye gjennom hele informasjonsskriftet og legg til tekst i de avsnittene man anser man behøver å komplettere eller ta bort tekst som ikke er relevant.
8. Hvis man skal bruke et layout- eller trykkerifirma for å produsere informasjonsskriftet kan man på dette stadiet sende teksten og bildene til firmaet for bearbeiding til en trykkoriginal.
9. Hvis man skal produsere et enklere dokument selv, som for eksempel bare skal ligge som en pdf-fil på organisasjonens egen hjemmeside, er det bare å skrive ut filen som et pdf-dokument.

4.3 Arbeidsgang med utgangspunkt i InDesignmalen som har ferdig layout.

I InDesignmalen finnes ikke tekst med gulmarkeringer som trenger justeringer, slik som i WORD-malen i bilag 1. Teksten er likevel den samme i de to dokumentene.

1. Åpne InDesign-malen i bilag 1 i mappen InDesign. Hvis man ikke kan åpne InDesignfilen trenger man allerede nå å kontakte et layout- eller trykkerifirma, slik at man kan få en utskrift på papir. Rettingene i henhold til punkt 2 – 7 gjøres så på papirkopien.

Følg punktene 2 – 7 i kapittel 4.2, og deretter.

2. Hvis et layout- eller trykkerifirma skal produsere informasjonsskriftet i 4 farger sender man tekst og bilder til dem. Man kan også produsere en elegant pdf-fil som for eksempel lik den fra Malmö som er vist i bilag 1 i mappen ”Eksempel”.